Nr. 12544/25.11.2026

Către,

MINISTERUL FINANȚELOR
Domnului George Bogdan BORUNĂ - Secretar general adjunct

Direcția Generală de Legislație Fiscală și Reglementări Vamale și Contabile
Doamnei Constanța Alina COJAN - Director General

Referitor: Tratamentul câștigurilor și pierderilor din diferențe de curs valutar la determinarea costurilor îndatorării – art. 40^1 pct. 1 și 2 și art. 40^2 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal; pct. 40^1 alin. (1) din Normele metodologice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1/2016

În temeiul art. 24^2 alineatul (3) din OG nr. 71/2001, referitor la modul de cooperare între Ministerul Finanțelor și Camera Consultanților Fiscali, precum și în baza prevederilor Hotărârii Consiliului superior al CCF nr. 3/2025 pentru aprobarea Procedurii interne privind asigurarea implementării și aplicării art. 2 din Procedura de îndrumare și asistență a contribuabililor/plătitorilor, acordate de către Agenția Națională de Administrare Fiscală, și de coordonare metodologică a activității de aplicare unitară a legislației fiscale și procedural fiscale desfășurate de structurile de asistență contribuabili, precum și în domeniul tehnologiei informației, aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 1.233/2021, cu modificările și completările ulterioare;

Camera Consultanților Fiscali vă semnalează o problemă de aplicare a regulilor de limitare a deductibilității costurilor excedentare ale îndatorării. Problema privește modul în care **câștigurile** din diferențe de curs valutar aferente împrumuturilor intră în calculul costurilor îndatorării.

Normele metodologice explicitează doar calculul și efectul pierderilor din diferențe de curs valutar, deși Codul fiscal vizează atât câștigurile, cât și pierderile. În practică, această lacună produce însă interpretări divergente între contribuabili, consultanți și organele de inspecție fiscală drept pentru care vă prezentăm mai jos problematica și interpretarea noastră și vă solicităm punctul de vedere, în scopul asigurarii unei aplicări practice unitare.

I. Cadrul legal

Potrivit **art. 40^1 pct. 1 din Codul fiscal**, costurile îndatorării includ, printre altele, „anumite **câștiguri și pierderi** generate de diferențele de curs valutar la împrumuturi și instrumente legate de obținerea de finanțare”. Textul transpune art. 2 pct. 1 din Directiva (UE) 2016/1164 a Consiliului (Directiva ATAD), care folosește aceeași formulare.

Potrivit **art. 40^1 pct. 2 din Codul fiscal**, **costurile excedentare ale îndatorării** reprezintă „suma cu care **costurile** îndatorării unui contribuabil **depășesc veniturile** din dobânzi și alte venituri echivalente din punct de vedere economic pe care le primește contribuabilul".

Art. 40^2 din Codul fiscal limitează deductibilitatea costurilor excedentare ale îndatorării astfel determinate. Acestea sunt deductibile până la plafonul de la alin. (4), respectiv echivalentul în lei a 1.000.000 euro, din care cel mult 500.000 euro pentru operațiunile cu persoane afiliate, în condițiile prevăzute de text. Peste plafon, deducerea este limitată la 30% din baza de calcul de la alin. (2).

Pct. 40^1 alin. (1) din Normele metodologice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1/2016, introdus prin Hotărârea Guvernului nr. 354/2018, prevede:

„În aplicarea prevederilor art. 40^1 pct. 1 din Codul fiscal, **pierderile** generate de diferențele de curs valutar la împrumuturi și instrumente legate de obținerea de finanțare se determină ca diferență între **cheltuielile din diferențe de curs valutar/cheltuielile financiare** în cazul celor cu decontare în funcție de cursul unei valute, rezultate din evaluarea sau decontarea acestora, și **veniturile din diferențe de curs valutar/veniturile financiare aferente."**

II. Problema semnalată

Codul fiscal include în costurile îndatorării atât **câștigurile, cât și pierderile** din diferențe de curs valutar aferente finanțării. Normele metodologice explicitează însă numai cum se determină pierderea netă, adică situația în care cheltuielile din diferențe de curs depășesc veniturile din diferențe de curs. Situația inversă, în care rezultă un câștig net, nu este tratată expres.

În lipsa unei precizări, în practică se întâlnesc trei abordări (variante) de interpretare și aplicare:

- **V1. Câștigul net este ignorat.** Pierderea netă majorează costurile îndatorării, dar câștigul net nu le diminuează, sub motivația că nu este prevăzut expres în Normele metodologice modul de calcul al acestuia. Rezultă un tratament asimetric, prin care se majorează costul excedentar și implicit partea nedeductibilă a acestuia, atunci cand rezultatul net este pierdere, dar în ipoteza în care rezultatul net este favorabil (câștig), costul îndatorării rămâne nediminuat, nemaiaplicându-se practic regula stabilită de Codul fiscal.
- **V2. Câștigul net este tratat potrivit art. 40^1 pct. 2**, ca venit care se scade din costurile îndatorării la determinarea costului excedentar, cu toate că formula de calcul de la pct. 2 vizează însă veniturile din dobânzi și veniturile echivalente acestora, nu rezultatul net (câștigul) din diferențele de curs aferente finanțării primite, pe care legiuitorul le-a plasat în pct. 1.
- **V3. Câștigul net diminuează costurile îndatorării potrivit art. 40^1 pct. 1**, simetric cu pierderea netă care le majorează, abordare bazată pe aplicarea regulii suficient de clare stabilite de Codul fiscal

și pe înțelegerea Normei metodologice ca având doar un caracter explicativ și exemplicativ, acolo unde legiuitorul a considerat necesar și oportun să facă acest lucru.

Diferența dintre abordări nu este doar teoretică. Prima abordare majorează direct impozitul pe profit datorat. Alegerea dintre a doua și a treia contează la aplicarea plafonului de 500.000 euro pentru operațiunile cu persoane afiliate de la art. 40^2 alin. (4). Ea contează și atunci când câștigul net depășește celelalte costuri ale îndatorării.

Considerăm că lipsa unei prevederi explicative exprese și simetrice în Normele metodologice creează riscul major al aplicării neunitare și implicit al unor ajustări contestabile la inspecția fiscală. Apreciem că în cazul de față aceste riscuri pot fi însă acoperite și astfel evitate, printr-o interpretare oficială corectă a autorității fiscale reprezentate de Ministerul Finanțelor, care să fie adusă la cunoștința contribuabililor și organelor fiscale deopotrivă.

III. Interpretarea Camerei Consultanților Fiscali

În opinia noastră, atât câștigurile, cât și pierderile înregistrate din diferențe de curs valutar, după caz, aferente împrumuturilor și instrumentelor legate de obținerea de finanțare trebuie să fie luate în calcul potrivit prevederilor de la **art. 40^1 pct. 1**, **la determinarea costurilor îndatorării**, și nu la determinarea costului excedentar al indatorarii de la pct. 2.

Concret, pierderea netă din diferențe de curs majorează costurile îndatorării, iar câștigul net le diminuează, după caz. Abia apoi se determină costul excedentar al îndatorării potrivit pct. 2, prin diferența față de veniturile din dobânzi și veniturile echivalente acestora.

Interpretarea se sprijină pe următoarele argumente prezentate sintetic:

1. **Textul legii.** Art. 40^1 pct. 1 enumeră expres „câștiguri și pierderi” ca element al costurilor îndatorării. Unde legea nu distinge, nici interpretul nu trebuie să distingă.

2. **Sursa europeană.** Art. 2 pct. 1 din Directiva ATAD folosește aceeași formulare. Directiva limitează costul net al finanțării, care nu poate fi determinat corect dacă se iau în calcul doar pierderile.

3. **Logica normelor.** Pct. 40^1 alin. (1) din norme determină și utilizează deja un rezultat net atunci când cheltuielile din diferențele de curs valutar depășesc veniturile din diferențele de curs valutar, compensând practic cheltuielile cu veniturile din diferențe de curs, adăugând acest rezultat net în calculul costului îndatorării. Aceeași formulă de calcul al costului îndatorării, considerăm însă că trebuie aplicată și atunci când veniturile depășesc cheltuielile, rezultand un câștig net care

diminuează costurile îndatorării, chiar dacă norma metodologică nu exemplifică și o astfel de ipoteză deseori întâlnită în practică.

4. **Ierarhia actelor normative.** Potrivit art. 108 alin. (2) din Constituție, hotărârile Guvernului se emit pentru organizarea executării legilor. Tăcerea normelor nu poate restrânge sfera unei prevederi exprese a Codului fiscal.

Exemplu simplificat de calcul. Un contribuabil are un singur împrumut în valută legat de obținerea de finanțare, pentru care în perioada fiscală de referință înregistrează o cheltuială cu dobânda de 100.

Ipotetic, el înregistrează venituri din dobânzi de 10 lei și un castig din diferențe de curs valutar în valoare de 20 .

Elemente de calcul (lei)	**Varianta I**	**Varianta II**	**Varianta III**
Cheltuieli cu dobânzile (100)	100	100	100
Rezultat net din diferențe de curs valutar aferente împrumutului (20)	-	-	-20
Costul îndatorării (art. 40^1 pct. 1)	**100**	**100**	**80**
Venituri din dobânzi și venituri echivalente (art. 40^1 pct. 2) (10)	-10	-10	-10
Rezultat net din diferențe de curs valutar aferente împrumutului (20)	-	-20	-
Costul excedentar al îndatorării	**90**	**70**	**70**

Potrivit prevederilor analizate, costul excedentar astfel determinat se compară apoi cu plafonul deductibil și cu limita de 30% din baza de calcul, potrivit art. 40^2. În Varianta I, a ignora câștigul de 20 lei ar duce la un cost excedentar de 90 lei în loc de 70 lei. Astfel, contribuabilul ar suporta efectul nefavorabil al cursului valutar, fără să beneficieze insa si de efectul favorabil, prevazut de Codul fiscal dar neexemplificat in Normele metodologice.

Varianta 2 de abordare, o considerăm nesusținută suficient din punct de vedere legal, întrucât formula de calcul de la pct. 2 al art. 40^2 vizează veniturile din dobânzi și veniturile echivalente acestora, nu rezultatul

net (câștigul) din diferențele de curs aferente finanțării primite, pe care legiuitorul l-a plasat la pct. 1 al art. 40^2.

IV. Solicitări

Vă rugăm să ne comunicați dacă punctul de vedere al Ministerului Finanțelor cu privire la interpretarea corectă a prevederilor legale analizate, confirmă pe baza argumentelor prezentate mai sus interpretarea noastră, sintetizata astfel:

Câștigul net din diferențe de curs valutar aferent împrumuturilor și instrumentelor legate de obținerea de finanțare diminuează costurile îndatorării potrivit art. 40^1 pct. 1. Cu alte cuvinte, câștigul net se ia în calculul costului îndatorării la fel ca pierderea netă, care le majorează, asigurand un tratament fiscal echitabil și simetric.

Rezultatul net se stabilește pe fiecare perioadă fiscală, potrivit formulei din pct. 40^1 alin. (1) din norme calculându-se ca diferența între cheltuielile și veniturile din diferențe de curs, din evaluare și din decontare, aferente tuturor împrumuturilor și instrumentelor de finanțare. **Pentru calculul plafonului pentru persoane afiliate** de 500.000 euro prevazut la art. 40^2 alin. (4), câștigurile și pierderile nete din diferențe de curs se alocă operațiunilor cu persoane afiliate, respectiv neafiliate, în funcție de împrumutul de care acestea sunt legate.

Vă mulțumim pentru sprijinul acordat contribuabililor și profesioniștilor din domeniul consultanței fiscale pentru asigurarea aplicării corecte a legislației și atingerea astfel a scopului urmărit de legiuitor.

Cu deosebită considerație,

Dan Manolescu
Președinte CCF

Doru Dudaș
Președinte Comitet fiscal - CCF